

Uchwała nr 110/2024
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
z dnia 18 października 2024 roku

w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały nr VI/32/2024 Rady Miejskiej w Ćmielowie z dnia 10 września 2024 r. w sprawie zarządzenia poboru podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego od osób fizycznych w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów i określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w składzie:

Przewodniczący: Damian Grzelka – Prezes Izby

Członkowie: Wojciech Czerw, Iwona Kudła (sprawozdawca), Ewa Midura, Zbigniew Rękas, Monika Różycka, Agnieszka Zarębska

na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.)

stwierdza nieważność uchwały nr VI/32/2024 Rady Miejskiej w Ćmielowie z dnia 10 września 2024 r. w sprawie zarządzenia poboru podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego od osób fizycznych w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów i określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso z powodu naruszenia art. 25a ustawy o samorządzie gminnym.

U z a s a d n i e

Uchwała nr VI/32/2024 Rady Miejskiej w Ćmielowie z dnia 10 września 2024 r. w sprawie zarządzenia poboru podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego od osób fizycznych w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów i określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w dniu 23 września 2024 r. od Wojewody Świętokrzyskiego i na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych została objęta postępowaniem nadzorczym.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przeprowadziło badanie nadzorcze tego aktu w dniu 18 października 2024 roku.

O terminie tym powiadomiono organy jednostki samorządu terytorialnego z pouczeniem, że w posiedzeniu mogą uczestniczyć przedstawiciele podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana, co wynika z art.18 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

W posiedzeniu Kolegium nie uczestniczyli przedstawiciele Gminy Ćmielów.

W toku postępowania nadzorczego Kolegium stwierdziło, że przy podejmowaniu przedmiotowej uchwały wystąpiło istotne naruszenie prawa, które stanowiło podstawę do stwierdzenia jej nieważności.

Podstawą rozstrzygnięcia był opisany poniżej stan faktyczny i prawny.

Rada Miejska w Ćmielowie w przedmiotowej uchwale w § 1 zarządziła pobór podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego od osób fizycznych w drodze inkasa, zaś w § 2 na inkasentów podatków wyznaczyła osoby wymienione imiennie zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały. Z przedłożonego imiennego wykazu głosowań radnych na sesji Rady Miejskiej w Ćmielowie w dniu 10 września 2024 roku wynika, że w głosowaniu nad uchwałą udział wzięło dwóch radnych Pan Piotr Paszyński, sołectwo Piaski Brzóstowskie i Pan Łukasz Hadyna sołectwo Wola Grójecka, którzy jednocześnie wyznaczeni zostali na inkasentów ww. podatków.

W ocenie Kolegium Izby stanowi to naruszenie art. 25a ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym radny nie może brać udziału w głosowaniu w radzie ani w komisji, jeżeli dotyczy ono jego interesu prawnego. Ustawodawca w tym przepisie zawarł instytucję wyłączenia radnego od udziału w głosowaniu. Radny nie może brać udziału w głosowaniu w sprawach, które dotyczą jego osoby, z uwagi na to, że z mocy art. 25a ustawy o samorządzie gminnym podlega wyłączeniu, a niewątpliwie w tej sprawie zaistniała taka sytuacja.

W wyroku z dnia 9 kwietnia 2013 r., sygn. akt I OSK 125/13, NSA podkreślał, że przepis art. 25a usg, został wprowadzony w celu antykorupcyjnym, zapobiegającym sytuacjom, kiedy mandat radnego może być wykorzystywany dla prywatnych celów, niekoniecznie majątkowych. Pod pojęciem interesu prawnego rozumie się osobisty, konkretny i aktualny prawnie chroniony interes, który może być realizowany na podstawie określonego przepisu, bezpośrednio wiążący się z indywidualnie i prawnie chronioną sytuacją strony. Istnieje on więc wówczas, gdy istnieje związek o charakterze materialnoprawnym między obowiązującą normą prawa administracyjnego, a sytuacją prawną konkretnego podmiotu prawa, polegającą na tym, że akt stosowania tej normy może mieć wpływ na sytuację tego podmiotu na gruncie administracyjnoprawnym (wyrok WSA w Lublinie z dnia 15 marca 2012 r., sygn. akt II SA/Lu 74/12 i cytowane tam orzecznictwo). Zasadą zatem pozostaje, że udział radnego w tego typu uchwałach, tj. dotyczących jego interesu prawnego jest wyłączony i narusza prawo. W ocenie Naczelnego Sądu Administracyjnego „zawsze udział w głosowaniu radnego podlegającego wyłączeniu z mocy przepisu art. 25a usg, będzie stanowił istotne naruszenie prawa” (wyrok z dnia 18 sierpnia 2021 r. sygn. akt III FSK 3940/21).

W omawianym kontekście dotyczy to sytuacji, w której podejmowana uchwała ustanawia radnego inkasentem, któremu przysługuje prawo do pobierania wynagrodzenia za inkaso, gdyż uchwała taka dotyczy uprawnień i obowiązków radnego o charakterze majątkowym związanych z uzyskiwaniem wynagrodzenia za pełnienie obowiązków inkasenta. Zatem by uniknąć naruszenia art. 25a ustawy

o samorządzie gminnym radni, którzy jednocześnie na mocy podejmowanej uchwały zostali wyznaczeni na inkasentów, powinni wyłączyć się z głosowania nad badaną uchwałą.

W niniejszej sprawie takie wyłączenie nie nastąpiło dlatego kolegium orzekło jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przysługuje skarga za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach w terminie 30 dni od dnia doręczenia.

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach

Damian Grzelka